

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
Školský vzdelávací program

Školský vzdelávací program

DRUHÝ DOMOV

Identifikačné údaje

Názov ŠkVP:	Druhý domov
Stupeň vzdelania:	primárne a nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia:	9 rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Forma štúdia:	denná
Druh školy :	základná škola
Predkladateľ	
Názov školy:	Základná škola, Tešedíkova 3, Košice - Barca
Adresa:	Tešedíkova 3, 040 17 Košice-Barca
IČO:	17150922
Riaditeľ školy:	Mgr. Pavol Ondočko
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Veronika Jakabová
Kontakty:	
Telefón	055/6855181
E-mail:	sanatorium@lvsbarca..sk
Internetová adresa:	www.lvsbarca.sk

Zriaďovateľ:

Názov	Regionálny úrad školskej správy v Košiciach
Adresa	Zádielska 1222/1, Košice
Kontakt	055/7245 442

Platnosť dokumentu od 01.09.2024

Podpis riaditeľa: Mgr. Pavol Ondočko

OBSAH

I. VYMEDZENIE CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

II. ZAMERANIE ŠKOLY

III. UČEBNÝ PLÁN A UČEBNÉ OSNOVY

IV. SPÔSOB A PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

V. HODNOTENIE ŽIAKOV

Prílohy: č.1 Učebné osnovy vyuč. predmetu Rozvíjanie manuálnych zručností

I. VYMEDZENIE CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Liečebno - výchovné sanatórium poskytuje odbornú pomoc žiakom so špecifickými výchovno - vzdelávacími potrebami (ďalej ŠVVP), ktorí pochádzajú aj zo sociálne alebo výchovne zlyhávajúceho prostredia.

Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v našom zariadení je poskytnúť každému žiakovi možnosť rozvíjať sa podľa svojich schopností a svojim pracovným tempom. Dôraz kladieme na poskytnutie pocitu bezpečia, istoty a príležitostí zažiť úspech. Taktiež na osvojenie si vhodného učebného štýlu a vzťahu k učeniu, reedukáciu, korekciu nežiaducich prejavov v učení a správaní, tréning zmiernovania agresivity a impulzivity, zodpovedný aktívny prístup k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia, plnenie svojich povinností a rešpektovanie práv iných ľudí.

II. ZAMERANIE ŠKOLY

Naša škola poskytuje psychologickú, psychoterapeutickú a sociálnu starostlivosť a výchovu a vzdelávanie žiakom s vývinovými poruchami učenia, s poruchami aktivity a pozornosti a s narušenou komunikačnou schopnosťou. Zameriava sa na diagnostikovanie a nápravu prejavov spomínaných diagnóz, ako tiež na rozvíjanie oslabených oblastí hravou a zážitkovou formou.

Nakoľko sú naši klienti žiakmi so ŠVVP, je pre nás prirodzená cesta k inkluzívnemu prístupu vzdelávania. Zameriavame sa na to, aby sa každý žiak cítil jedinečný a necítil sa odmietaný. Chceme tak zabezpečiť ústavný rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a ich primeraného začlenenia do spoločnosti. Škola poskytuje podporné opatrenia (ďalej PO) podľa Katalógu podporných opatrení, Školského vzdelávacieho programu (ďalej ŠkVP) a v prípade potreby aj podľa Individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej IVP).

Podporné opatrenia 2. stupňa – cielená podporná úroveň

Je určená žiakom so zvýšenými nárokmi na podporu, ktoré môžu byť aj prechodného charakteru s cieľom optimalizovať a podporiť proces výchovy a vzdelávania. Podporné opatrenie vykonávajú odborní zamestnanci v úzkej spolupráci s vyučujúcimi a pedagogickými asistentami. Podporné opatrenie sa zameriava na zmiernovanie prekážok žiaka vo výchove

a vzdelávaní s cieľom zabezpečiť rozvoj jeho schopností alebo osobnosti a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a rozvoja osobnosti prostredníctvom intervencií.

Podporné opatrenia 3. stupňa – aditívna podpora

Podporné úrovne 3. stupňa sú zabezpečované a vykonávané odbornými zamestnancami centra poradenstva a prevencie a školy. Škola poskytuje špecifickú podporu žiakom realizáciou buď v rámci Školského vzdelávacieho programu alebo jeho doplnením cez Individuálny vzdelávací program, pričom sa realizuje *úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti.* Žiak postupuje podľa IVP len v tých prípadoch, ak nemôže postupovať podľa ŠkVP (napr. žiak s viacerými ťažkosťami a úpravou dochádzky...).

Všeobecné postupy vzdelávania

Každý pedagóg, ktorý je zároveň špeciálnym pedagógom, v spolupráci s odbornými zamestnancami :

- podporuje také metódy práce a overenia, ktoré sú pre žiaka efektívnejšie (skúšanie menších celkov, rozdelenie času, overenie si, či žiak porozumel, zvýraznenie kľúčových pojmov a slov v texte, používanie ilustrácií, písomky mimo triedy alebo s pedagogickým asistentom a i.),
- upravuje hodnotenie alebo nehodnotí písomné výstupy (diktáty, slohové práce), príp. iné výstupy (učenie sa naspamäť väčšie celky, slovíčka), ktoré vyplývajú zo žiakovo znevýhodnenia,
- žiak je vopred informovaný, čo sa od neho bude vyžadovať, z čoho bude hodnotený, nech nie je jeho výkon negatívne ovplyvnený,
- pri písaní poznámok poskytuje dostatok času, v prípade potreby zväži možnosť nalepenia vytlačených poznámok do zošita
- rešpektuje správanie žiaka spôsobené ťažkosťami v učení (pozornosť, pomalšie psychomotorické tempo a pamäť, nerovnomerné výkony, unaviteľnosť, grafomotorika),
- vedie žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšuje jeho sebadôveru,
- zväži umiestnenie žiaka v triede tak, aby mohol vnímať výklad učiteľa všetkými zmyslami,
- pri práci so žiakom používa vhodné pomôcky a učí ho s nimi pracovať aj samostatne,
- zapája do podpory žiaka aj pedagogického asistenta a pracovný postup vo výchovno-vzdelávacom procese konzultuje so školským špeciálnym pedagógom,
- ďalšie podmienky podľa konkrétnych odborných odporúčaní CPP.

Žiaci s ťažkosťami v správaní

Základom pre špecifický postup pri vzdelávaní žiakov s ťažkosťami v správaní je vytvorenie pozitívneho vzťahu medzi triednym učiteľom/učiteľmi, triedou a žiakom. Podľa potreby sa realizujú uvedené intervencie a podporné opatrenia:

- Rozhovory, mediácia konfliktov, reflexia prežívania. Taktiež zaraďovanie relaxačných techník, arteterapeutických a muzikoterapeutických techník.
- Zmena miesta (pokiaľ možno vylúčiť všetky vedľajšie rušivé podnety). Vhodné je žiaka posadiť do blízkosti učiteľa, na dohľad. Poprípade s pokojnejším spolužiakom tak, aby mal v zornom poli čo najmenej rušivých podnetov. Počas vyučovania mať na lavici k dispozícii len pomôcky, ktoré momentálne potrebuje. Umožňovať rodičovi a žiakom potrebné informácie o úlohách a učive cez zavedený komunikačný slovníček.
- Zaraďovanie pohybového uvoľnenia (sedenie v lavici je striedané zmenou polôh a rôznymi pohybovými cvičeniami). V prípade potreby umožniť relaxačné okienka (s pedagogickým asistentom mimo triedy.)
- Pri konfliktných situáciách najprv upokojiť situáciu i žiaka a vždy sa vrátiť k situácii v pokoji, dať porozumenie, vysvetliť veci alebo aj stanoviť hranicu (ideálne by mal žiak dopredu vedieť, aké negatívne následky budú nasledovať).
- Zamerať sa výraznejšie na predvídateľnosť prostredia, dostatočne včas oznamovať zmeny a pripravovať na nich žiaka, vyhnúť sa zbytočným prekvapeniam, jasná štruktúra vyučovania, stanovený harmonogram dňa, program hodiny, dôslednosť pedagóga.
- Vyučovaciú hodinu pravidelne obohacovať o tímové aktivity a skupinovú prácu – rozdelenie triedy na skupinky a následne zadanie úloh.
- Osvedčuje sa pravidelná kontrola vyhotovených domácich úloh a poznámok v zošite, na záver vyučovania prekontrolovať úlohy zadané v priebehu vyučovacej hodiny.
- Využiť prebytok energie u žiaka – zapájať ho do školských žiackych projektov, mimoškolských aktivít, zadávať mu rôzne typy nie veľmi zložitých úloh, alebo stručne precvičovať prebraté učivo.
- Vyhýbame sa direktívnemu prístupu a príkazom či zákazom, namiesto toho sa skúsime so žiakom pokojne porozprávať a vysvetliť mu, čo sa od neho očakáva. Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.
- Uistiť sa, či žiak sleduje výklad učiteľa, napr. udržiavať s ním častejší očný kontakt.
- Častejšie striedanie činností.
- Oddeliť správanie, ktoré sa nám nepáči od samotnej osoby žiaka - „Nepáči sa mi, keď robíš.....“ namiesto „Si zlý!!“
- Pomôcť žiakovi nájsť prostriedok, ktorým môže redukovať aktuálne prežívané napätie, hnev (napr. dovoliť mu kresliť, modelovať z plastelíny, využiť pomôcky na odbúranie napätia, antistresové loptičky a i.).
- Podľa potreby hovoriť o prejavoch správania žiaka aj s triedou.
- Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery. Vystaviť na nástenke pravidlá a postupy, na každý deň alebo činnosť, stanoviť pravidelný rozvrh, vyvesiť ho a často vysvetľovať.
- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.

- Pri vysvetľovaní zapísať na tabuľu hlavné body.
- Úlohy rozdeliť na menšie časti tak, aby zodpovedali možnostiam koncentrácie pozornosti žiakov, dokončenie úlohy okamžite potvrdiť a aj primerane oceniť.
- Školské skúšanie a práce, ktoré majú vplyv na klasifikáciu, by sa mali diať iba za dobrého sústredenia a dobrej spolupráce žiaka, a to len v prvej polovici vyučovacieho času a na začiatku jednotlivých vyučovacích hodín.

III. UČEBNÝ PLÁN A UČEBNÉ OSNOVY

Vyučovacia hodina trvá spravidla 45minút. Začiatok a koniec vyučovania nie je ohlasovaný zvončením. Učiteľ má možnosť prispôbiť dĺžku a obsah vyučovacej hodiny potrebám žiakov s prihliadnutím na ich aktuálny psychický stav. Na základe toho mu je tiež umožnené meniť v danom dni poradie hodín v rozvrhu. Taktiež môže učiteľ vyučovať predmety blokovým vyučovaním s dodržaním časovej dotácie. O danej zmene upovedomí zástupkyňu riaditeľa.

1. Učebný plán pre prípravný ročník LVS

Školský učebný plán pre prípravný ročník LVS vychádza zo vzdelávacieho programu pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou pre primárne vzdelávanie. Rámcové učebné plány sú totožné s rámcovými učebnými plánmi podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Prípravný
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	3
Matematika a práca s informáciami	matematika	3
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1
	hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2
Špeciálno-pedagogická podpora	Individuálna logopedická intervencia	7
Povinná časť spolu		17
voliteľná časť		
Špeciálno-pedagogická podpora	Rozvíjanie komunikačných a jazykových schopností	1
	Rozvoj poznávacích schopností	1
	Rozvoj jemnej motoriky a grafických schopností	1

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
Školský vzdelávací program

Povinná a voliteľná časť s p o l u	20
---	-----------

Poznámky:

V prípravnom ročníku sa všetci žiaci vzdelávajú podľa rovnakého učebného plánu. V prípravnom ročníku sa disponibilné hodiny využívajú na nové vyučovacie predmety: Rozvíjanie komunikačných a jazykových schopností, Rozvoj poznávacích schopností, Rozvoj jemnej motoriky a grafických schopností s časovou dotáciou 1 vyučovacia hodina týždenne.

2. Učebný plán pre primárne vzdelávanie – LVS

Školský učebný plán pre primárne vzdelávanie v LVS vychádza zo vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti. Rámcové učebné plány sú totožné s rámcovými učebnými plánmi podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti pre primárne vzdelávanie.

Vzdelávacia oblasť	Predmet	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7
	cudzí jazyk - anglický	-	-	3	3
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4
	informatika	-	-	1	1
Človek a spoločnosť	vlastiveda	-	-	1	2
Človek a hodnoty	etická výchova / náboženská výchova	1	1	1	1
Človek a príroda	prvouka	1	2	-	-
	prírodoveda	-	-	1	2
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	-	-	1	1
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	2	2	1	1
	hudobná výchova	1	1	1	1
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2
Špeciálno-pedagogická podpora	terapeuticko-korekčné cvičenia	3	3	3	3
Povinná časť s p o l u		23	23	26	28
Voliteľné hodiny		1	1	1	1
Špeciálno-pedagogická podpora	rozvíjanie špecifických funkcií	1	1	1	1
Povinná a voliteľná časť s p o l u		24	24	27	29

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
Školský vzdelávací program

Poznámky:

V prvom, druhom a treťom ročníku sa disponibilné hodiny využívajú na špecifický vyuč. predmet: rozvíjanie špecifických funkcií s časovou dotáciou 1 vyučovacia hodina týždenne. Na všetkých vyuč. hodinách špeciálnopedagogickej podpory (TKC, RŠF) sú žiaci delení na dve skupiny. Vyučovaciu hodinu zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci, alebo jeden pedagogický a jeden odborný zamestnanec. Tieto vyučovacie hodiny nie sú klasifikované známku.

Učebné osnovy pre jednotlivé predmety primárneho vzdelávania sú totožné so vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu pre príslušný ročník. Obsah predmetov špeciálno - pedagogickej podpory je rámcový bez vzdelávacích štandardov.

3. Učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie - LVS

Školský učebný plán pre primárne vzdelávanie v LVS vychádza zo vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti. Rámcové učebné plány sú totožné s rámcovými učebnými plánmi podľa VP pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti pre nižšie stredné vzdelávanie..

Vzdelávacia oblasť	Predmet	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	5	4	5	5
	anglický jazyk	3	3	3	3	3
	nemecký/ruský	--	--	---	---	---
Človek a príroda	fyzika	-	2	1	2	1
	chémia	-	-	2	2	1
	biológia	2	1	2	1	1
Človek a spoločnosť	dejepis	1	1	1	1	2
	geografia	2	1	1	1	1
	občianska náuka	-	1	1	1	1
Človek a hodnoty	náboženská výchova/ etická výchova	1	1	1	1	1
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	5
	informatika	1	1	1	1	1
Človek a svet práce	technika	1	1	1	1	1
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1 + 1	1	1	1	1
	hudobná výchova	1	1	1	1	--
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2
Špeciálno-pedagogická podpora	terapeuticko-korekčné cvičenia	3	3	3	2	3
Povinná časť spolu		27	28	29	29	28
Voliteľné hodiny		2	1	1	2	2
	rozvíjanie manuálnych zručností	1	1	1	1	1
Povinná a voliteľná časť spolu		29	29	30	31	30

Poznámky:

Voliteľné hodiny vo všetkých ročníkoch nižšieho stredného vzdelávania sú využité na nový špecifický vyučovací predmet rozvíjanie manuálnych zručností (RMZ). Vyučovaciú hodinu zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci

a žiaci sa delia na dve skupiny. Vyučovacia hodina RMZ nie je klasifikovaná známku. V piatom a ôsmom ročníku je druhá disponibilná hodina využitá na zvýšenie časovej dotácie predmetu výtvarná výchova.

Učebné osnovy pre jednotlivé predmety nižšieho stredného vzdelávania sú totožné so vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu pre príslušný ročník. Obsah predmetov špeciálno - pedagogickej podpory je rámcový bez vzdelávacích štandardov. Učebné osnovy pre predmet Rozvíjanie manuálnych zručností sú prílohou ŠkVP.

IV. SPOSOB A PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

Naša škola nevydáva vysvedčenie. Kmeňovej škole zasiela návrh na súhrnné hodnotenie a klasifikáciu žiaka v tých predmetoch, v ktorých sa vzdelával počas pobytu v LVS. Ak žiak navštevoval školu nepretržite viac ako tri mesiace pred koncom hodnotiaceho obdobia, kmeňová škola preberá návrh na celkové hodnotenie zo školy pri zariadení v tých predmetoch, ktoré sa v nej vyučovali. Návrh je pre kmeňovú školu záväzný. Zasiela sa po prerokovaní v pedagogickej rade školy najneskôr 14 dní pred termínom vydávania vysvedčenia. V prípade kratšieho pobytu sa v kmeňovej škole prihliada na priebežné hodnotenie a klasifikáciu v škole pri LVS.

V. HODNOTENIE ŽIAKOV

Pri hodnotení vzdelávacích výsledkov žiaka vychádzame z Metodického pokynu č.22/2011 obzvlášť z Prílohy č. 2 - Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole.

Základné princípy hodnotenia žiaka:

- Hodnotenie má byť motivujúce. Cieľom nie je dokázať žiakovi, čo nezvládol a nevie, ale naopak oceniť jeho pokroky a úspechy.
- Hodnotiť nielen úroveň osvojených vedomostí ale aj snahu a ochotu napredovať.
- Pri priebežnom hodnotení známku poskytovať spätnú väzbu okomentovaním toho, čo sa žiakovi podarilo - kombinované hodnotenie.
- Hodnotiť žiaka v porovnaní so samým sebou - nie s výkonom spolužiakov.
- Voliť spôsob hodnotenia, ktorému žiak dokáže porozumieť napr. pri NKS zvoliť nálepky, pečiatky, body a pod.
- Voliť overovanie vedomostí po kratších úsekoch - zhrnutie tematického celku, po prebratí jednej témy a pod.

- Úroveň čítania hodnotiť individuálne, s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia žiaka.
- Grafický prejav nehodnotiť priebežne ani súhrnne v žiadnom predmete.
- Pri overovaní vedomostí zväžiť ústnu, praktickú alebo písomnú formu odpovede podľa aktuálneho fyzického a psychického rozpoloženia žiaka.
- Poskytnúť dostatočný čas podľa individuálneho pracovného tempa žiaka - nevytvárať časový stres.
- Poskytnúť žiakovi všetky kompenzačné pomôcky, s ktorými dokáže samostatne pracovať.

System hodnotenia a klasifikácie žiaka

Žiaci sú hodnotení:

A. priebežne a celkovo,

B. slovne, známku alebo kombinovane.

V návrhu na vysvedčenie sa slovne (*aktívne absolvoval/absolvoval/neabsolvoval*) hodnotia predmety - *Náboženská a etická výchova, predmety špeciálnopedagogickej podpory a voliteľné predmety.*

Hodnotenie žiakov prípravných ročníkov

V prípravnom ročníku sú žiaci priebežne hodnotení pečiatkami, nálepkami, slovným komentovaním, gestami - palec hore/dole, smajlíkmi a pod. Pri celkovom hodnotení uprednostňujeme slovné hodnotenie, ktoré je zamerané na zhrnutie toho, čo žiak zvládol, čo sa mu podarilo, aký pokrok voči sebe urobil. Slovné hodnotenie sa vypracováva na konci školského roka. Polročné hodnotenie vypracováva triedna učiteľka len na vyžiadanie kmeňovej školy.

Hodnotenie žiakov prvého ročníka

V prvom ročníku sú žiaci v I. polroku hodnotení rovnako ako v prípravnom ročníku t.j. pečiatky, nálepky, slovný komentár, gesta, smajlíky a pod. V II. polroku sú hodnotení motivačnými známami, ktoré sa zapisujú do zavedenej žiackej knižky. Dôvodom je postupné privykanie na klasifikáciu vo vyšších ročníkoch a v bežných školách. Písomné práce a testy sú vyhodnocované a zapisované do žiackej knižky percentuálne tak, ako ich reálne dieťa zvládlo.

Je to spätná väzba pre rodičov, žiak od učiteľky dostane spätnú väzbu pozitívnym slovným komentovaním jeho výkonu s povzbudením k zlepšeniu toho, čo sa mu zatiaľ nepodarilo. Diktáty, opisy a prepisy sa neznámujú, hodnotia sa slovne a vyčíslia sa len počet chýb.

Hodnotenie žiakov 2.- 9. ročníka

Žiaci vyšších ročníkov sú počas celého školského roka v priebežnom i súhrnnom hodnotení klasifikovaní známku. Diktáty a pravopisné cvičenia sa známujú iba v prípade, že o tom Centrum poradenstva a prevencie nerozhodlo inak. Pokiaľ žiak vykazuje stres či obavy pri overovaní vedomostí týmto spôsobom, je mu poskytnutá alternatíva doplnovacích diktátov a cvičení, kým sa jeho psychický stav nezlepší.

Ak nie je možné, v celkovom hodnotení, objektívne hodnotiť žiaka známku, je možné, po prerokovaní v pedagogickej rade, hodnotiť žiaka slovným hodnotením.

Stupnica hodnotenia diktátov a pravopisných cvičení

0 – 1 chyba = 1

2 – 4 chyby = 2

5 – 7 chýb = 3

8 – 10 chýb = 4

11 a viac chýb = 5

- rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu, napr.: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba,
- ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz,
- každá chyba v interpunkcii sa počíta ako chyba iba raz. Ak chybné používanie interpunkcie vyplýva z diagnózy alebo z jeho oslabených oblastí, za chybu sa neoznačuje,
- javy, ktoré sa žiaci nenaučili, sa nezarátavajú do chýb.

Stupnica hodnotenia písomných prác a testov v ostatných predmetoch

100% - 90% - 1

89% - 80% - 2

79% - 50% - 3

49% - 30% - 4

29% - 0% - 5

Príloha č.1: Učebné osnovy predmetu Rozvíjanie manuálnych zručností

Rozvíjanie manuálnych zručností

Názov predmetu	rozvíjanie manuálnych zručností
Ročník	piaty/šiesty/siedmy/ôsmy/deviaty
Časový rozsah výučby týždenný	1 / 1 / 1 / 1 / 1
Škola (náзов, adresa)	ZŠ, Tešedíkova 3, Košice -Barca
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne
Dĺžka štúdia	päťročná
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet rozvíjanie manuálnych zručností zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Keďže prioritnou skupinou nášho prístupu sú žiaci s poruchou aktivity a pozornosti a z toho vyplývajúce určité špecifiká pre prácu s touto skupinou.

Vzdelávací program v nadväznosti na príslušné štátne vzdelávacie programy predstavuje východisko a záväzný dokument pre vytvorenie školských vzdelávacích programov v školách a školských zariadeniach, kde sú žiaci s poruchou aktivity a pozornosti vzdelávaní.

Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiaka s poruchou aktivity a pozornosti. Preto je ideálne pracovať s 3 – 5 člennou skupinou, z hľadiska zabezpečenia bezpečnostných pravidiel vzhľadom na nepredvídateľné, impulzívne a hyperaktívne správanie jednotlivých žiakov. Žiaci pracujú pod neustálym pedagogickým dozorom, keďže pracujú s ostrými, ťažkými, tvrdými materiálmi a nástrojmi kde tento predmet učia dvaja spolupracujúci učitelia, usilujúci sa o zjednotenie tém a ich prepojenie s praxou. Praktické činnosti sú pre týchto žiakov veľmi dôležité vzhľadom na ich profesionálnu orientáciu a uplatnenie sa v praxi. Väčšina žiakov po ukončení deviateho ročníka sa orientuje na odbory zamerané na fyzickú prácu.

Ciele predmetu vychádzajú z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Rozvíjanie manuálnych zručností sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných predmetov a vzdelávacích oblastí. Predstavuje určitú protiváhu k ostatným predmetom. Predmet je založený na tvorivej spolupráci žiakov a rozvoji estetického cítenia.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu je osvojovanie si návykov pracovať bezpečne a schopnosť analyzovať možné riziká pri práci s rôznymi materiálmi a nástrojmi. Okrem iného sa majú žiaci naučiť i základom hospodárskych a komerčných zručností.

Mali by teda získať vedomosti a zručnosti na to aby dokázali zhotoviť jednoduché výkresy a aby ich vedeli zároveň aj čítať. Žiak by mal získať schopnosť sám vedieť popísať jednotlivé etapy vzniku

nejakého výrobku, pri ktorom by mal byť schopný čítať určité druhy technických návodov a podľa nich zhotoviť výrobok. Sú to totiž pre bežný život žiakov veľmi dôležité informácie.

Cieľom je pripraviť žiakov na život v praxi a na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu práce.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

- rozvíjať podnikateľské, estetické a účelové myslenie
- chápať potrebu recyklácie materiálov a produktov
- uplatňovať autentické a objektívne poznanie okolitého sveta
- orientovať sa v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce
- osvojiť potrebné poznatky a zručnosti významné pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu
- tvoriť, prijímať, vyhľadávať, spracovať informácie
- zodpovedať za kvalitu svojich a spoločných výsledkov práce
- kooperovať v skupine
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov
- diskutovať a viesť diskusiu o postupe práce
- vytvárať primeranú sebadôveru

Kľúčové kompetencie

Žiak:

- pozná viac druhov rastlín
- pozná ich nároky na životné podmienky
- vie správne ošetrovať pestované druhy rastlín
- pozná vlastnosti papiera, dokáže s ním pracovať
- pozná vlastnosti dreva pozorovaním, triedením, experimentovaním
- dokáže pracovať s drevom, drôtom, hlinou a modelovacou hmotou
- pozná zvyky a tradície svojej rodiny, okolia a krajiny, v ktorej žijeme
- pozná význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry a inej kultúry v oblasti ľudových tradícií
- pozná základné symboly pri technickom náčrte
- vie urobiť technický náčrt, vie podľa neho zhotoviť konkrétny výrobok
- pozná vlastnosti textílií
- má pracovné zručnosti pri práci s textilom
- vie vytvoriť jednoduchý výrobok z textílie
- pozná historické a moderné komunikačné prostriedky a vie ich využívať
- dokáže prezentovať nadobudnuté vedomosti

Obsah predmetu

5.ročník:

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Uplatnené prierezové témy
Tvorivé využitie technických materiálov. 11 hod.	Papier a kartón	Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej fantázie . Vedieť ako sa strihá, trhá, skladá, lepí papier. Vytvárať priestorové a kruhové vystrihovačky, skladať origami podľa náčrtu, koláž z kartónu, baliť darčeky a knihy	OaSR EV
	Textil	Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti. Skúmať vlastností textílií, stehy na výšivkách. Vytvárať výrobky s prvými stehmi, námetmi vyšívania s detskými motívmi, ľudovej kultúry	OaSR
Tvorba z prírodných materiálov. 14 hod.	Kameň	Vedieť tvorivo pracovať s kameňom pri požití farieb a vlastnej fantázie – obrázok, mozaika.	RGV MUV
	Listy, hlina	Vedieť vybrať vhodný materiál na konštrukciu určeného modelu. Vedieť vytvoriť vlastný model a navrhnuť optimálne modely z hľadiska konštrukčného, technologického, ekonomického a estetického.	OaSR
	Vlna, koráliky	Vedieť zhotoviť vlastný model podľa návodu. Porozumenie technickému návodu.	OZZ EV
	Iné prírodné materiály	Tvorba vlastných výrobkov s využitím rôznych techník – lepenie, rezanie, vŕtanie, brúsenie. Osvojovať si pravidlá bezpečnosti práce.	EV OZZ

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
Školský vzdelávací program

	Korálky	Podľa návodu zhotoviť vlastný výrobok.	OaSR MEV
	Quilling	Úvod do techniky quillingu a tvorba modelov podľa návodu.	DV OZZ
Tvorba so sušenými prírodnými materiálmi. 4 hod.	Sušené kvety, trávy	Tvorba ikeban, obrazov a estetických výrobkov.	EV MEV
	Suché konáriky, listy	Tvorba vlastných výrobkov s využívaním tvorivých techník.	OZZ
	Vonkajšie okrasné rastliny	Poznať viac druhov vonkajších okrasných rastlín. Vedieť ich zatriediť do pestovateľských skupín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Dopestovať okrasné rastliny. Vedieť pomenovať a využívať náradie a pomôcky, osvojovať si postupy bezpečnej práce.	EV OaSR
	Aranžovanie kvetov a doplnkovej zelene do váz a plochých misiek Viazanie kytíc, ošetrovanie rezaných kvetov	Poznať vybrané druhy rastlín vhodné na aranžovanie. Poznať základné pravidlá aranžovania.	OaSR
Ľudové tradície a remeslá. 8 hod.	Ľudové tradície	Poznať zvyky a tradície svojej rodiny, okolia, krajiny, v ktorej žijeme. Poznať význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry. Spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií.	RLK MUV RGaTEK
	Vianočné tradície	Poznať význam Vianoc. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.	RGV OaSR
	Veľkonočné sviatky.	Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.	RLK OaSR

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
Školský vzdelávací program

	Ľudové remeslá vlastného regiónu.	Skúmať históriu regiónu.	RGV OaSR
	Zhotovenie produktov starých ľudových remesiel.	Zhotoviť produkt starých remesiel.	RLK MUV

6.ročník:

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Uplatnené prierezové témy
Servítková technika – dekupáž. 10 hod.	Základy práce technikou – dekupáž.	Získanie zručností a pracovných návykov. Prezentácia zhotoveného výrobku.	EV
Tvorivé využitie technických materiálov. 10 hod.	Práca s rôznym druhom papiera, textilom, vlnou, platom, korálikmi.	Získanie zručností a pracovných návykov.	RGV
Koráľkové techniky. 9 hod.	Praktická činnosť na zvolenom námete.	Získane zručností pri šití koráľkových šperkov. Prezentácia výrobkov.	OaSR
Ľudové tradície a remeslá. 4 hod.	Vianočné tradície .	Poznať význam Vianoc. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.	RGV MU
	Veľkonočné sviatky.	Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.	RGaTLK

7. ročník:

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Uplatnené prierezové témy
Tvorba s modelovacej hmoty FIMO. 10 hod.	Praktická činnosť na zvolenom námete.	Nadobudnutie zručností pri práci s modelovacou hmotou, rozvoj estetického cítenia pri zhotovovaní šperkov z modelovacej hmoty.	OaSR, EV
Tvorba z odpadového materiálu. 10 hod.	Tvoríme z PET fliaš, DVD a recyklovaného papiera.	Získanie zručností pri práci s odpadovým materiálom. Tvorba vlastného výrobku. Dodržiavanie bezpečnosti pri práci s ostrými premetmi.	EV, MEV
Tvorivé využívanie rôznych materiálov. Koráliky, vlna, servítky. 9 hod.	Iné prírodné materiály. Prezentácia projektu 2. Dodržiavanie správnej terminológie.	Tvorba výrobku podľa vlastnej tvorivosti. Vie prezentovať svoju prácu pred spolužiakmi, odpovedať na otázky.	OaSR EV
Ľudové tradície a remeslá. 4 hod.	Vianočné tradície.	Žiak vie urobiť návrh projektu, preukáže svoje zručnosti pri vyhľadávaní informácií. Vie prezentovať svoju prácu pre spolužiakmi, odpovedať na otázky. Poznať význam Vianoc. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.	RGV RGaTEK MUV
	Veľkonočné sviatky.	Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. Poznať význam	RGV

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
Školský vzdelávací program

		Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.	
--	--	--	--

8. a 9. ročník:

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Uplatnené prierezové témy
Tvorba s využívaním rôznych materiálov a techník. 8 hod.	Drevo, kameň, vlna, šnúrky, koráliky a iné technické materiály	Prakticky si precvičiť a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní dreva, kovov, plastov.	EV OaSR
Patchwork z papiera a textilu. 6 hod.	Tvorba rôznych obrazcov z textilu a papiera.	Osvojiť si rôzne tvorivé techniky – strihanie, šitie, žehlenie, lepenie.	EV
Servítková technika – dekupáž. 7 hod.	Ozdoba rôznych predmetov servítkovou technikou.	Osvojiť si základy servítkovej techniky, nadobudnutie zručností pri práci so servítkou a lepidlom. Prezentácia výrobkov.	EV, FG
Technika pergamano. 8 hod.	Praktická činnosť – papierová krajka.	Získanie základných zručností pri tvorbe vlastného výrobku z papierovej krajky. Prezentácia výrobkov	
Ľudové tradície a remeslá. 4 hod	Vianočné tradície.	Poznať význam Vianoc. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.	RVaTEK
	Veľkonočné sviatky.	Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.	RgV

Medzipredmetové vzťahy

Matematika, fyzika, chémia, biológia, informatika, geografia.

Prierezové témy

Osobný a sociálny rozvoj - OsSR

- Tvorivé využitie technických materiálov, základy konštruovania, starostlivosť o životné prostredie, grafická komunikácia, materiály a technológie, elektrická energia, technika – domácnosť- bezpečnosť:
- Porozumieť sebe a iným.
- Získavať pozitívny postoj k sebe a druhým.
- Zvládať vlastné správanie.
- Formovať dobré medziľudské vzťahy v triede i mimo nej.
- Rozvíjať zručnosti komunikácie a spolupráce.
- Získať základné sociálne zručnosti pre riešenie rôznych situácií.
- Uplatňovať základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania sa v každodennom živote.

Enviromentálna výchova - EV

- Tvorivé využitie technických materiálov, základy konštruovania, starostlivosť o životné prostredie, človek a technika, materiály a technológie, elektrická energia, technika – domácnosť- bezpečnosť:
- Chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím.
- Poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudstva a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta.
- Pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť.
- Rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia.

Multikultúrna výchova - MUV

- Základy konštruovania, ľudové tradície a remeslá, grafická komunikácia, materiály a technológie, elektrická energia:
- Prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami, uvedomovať si, že všetky etnické skupiny a kultúry sú rovnocenné a žiadna nie je nadradená inej.
- Rozvíjať schopnosť spoznávať a tolerovať odlišnosti iných národnostných, etnických, náboženských, sociálnych skupín a spolupracovať s príslušníkmi skupín.
- Osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v SR.
- Vnímať seba ako občana, ktorý sa aktívne podieľa na utváraní vzťahu spoločnosti k minoritným skupinám.
- Uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých.
- Uvedomovať si možné dopady verbálnych a neverbálnych prejavov.

Mediálna výchova - MeV

- Základy konštruovania, starostlivosť o životné prostredie, elektrická energia:
- Osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktami.
- Zmysluplne, kriticky a selektívne využívať média a ich produkty.
- Využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si z toho vyplývajúcu zodpovednosť.

Dopravná výchova - DV

- Základy konštruovania:
- Pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými predpismi.
- Formovať vedomie v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde na dopravných prostriedkoch.
- Zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli.
- Uvedomovať si význam technických prostriedkov dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Ochrana života a zdravia - OZaZ

- Základy konštruovania, starostlivosť o životné prostredie, stravovanie a príprava jedál:
- Získať vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti.
- Zvládnuť základy prvej pomoci.
- Osvojiť si bezpečnostné pravidlá a požiarne predpisy platiace v škole.
- Používať správne držanie tela a udržiavať poriadok pri práci.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - RVaTEK

- Základy konštruovania, stravovanie a príprava jedál, ľudové tradície a remeslá:
- Vytvárať a rozvíjať cit ku krásam svojho regiónu, k jeho prírode, ľudovému umeniu.
- Spoznávať kultúrne dedičstvo našich predkov.
- Regionálne kultúrne tradície zdroj identity regiónu.

Finančná gramotnosť - FG

- Človek a technika, technika – domácnosť- bezpečnosť. technika – domácnosť- bezpečnosť:
- Nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie.
- Poznať základné pravidlá riadenia financií.
- Efektívne používať finančné prostriedky.
- Zveľaďovať a chrániť majetok.
- Vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie.
- Porozumieť základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí.

Vyučovacie metódy, formy a stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zamerané na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľa vyučovacej hodiny, od materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť motivačné metódy, ako je motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), demonštračná metóda (demonštrácia obrazov), pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), manipulácia s predmetmi (práca so symbolom, didaktická hra). Významné miesto majú praktické aktivity.

Učebné zdroje

Ivan Krušpán a kol.: Technická výchova pre 5. až 9. ročník základných škôl.

Prínosom pri vyučovaní je používanie, PC, internetu, prezentácii, využívanie názorných učebných prostriedkov (články vystrihnuté z časopisov, obrazy ,fotografie, ...).